

SCHRECK ÁKOS

# NEM BEFEJEZETT TERVEZÉS

DLA tézisfüzet

BME Építőművészeti Doktori Iskola

**TÉMAVEZETŐ**

Balázs Mihály DLA

**KONZULENS**

Kerékgyártó Béla PhD

**MESTERMUNKA**

Prezi iroda

Budapest, Nagymező utca

2017. szeptember

**NYELVI LEKTOR**

Dr. Kun Józsefné

**ANGOL NYELVI LEKTOR**

Kálmán Csaba PhD

**GRAFIKAI TERV ÉS DTP**

Hangyás Gergely

ÁKOS SCHRECK

# UNFINISHED PLANNING

Thesis summary

Doctor of Liberal Arts Degree

Doctoral School of Architecture  
Budapest University of Technology  
and Economics

**THESIS SUPERVISOR**

Mihály Balázs, DLA

**CONSULTANT**

Béla Kerékgyártó, PhD

**MASTER WORK**

Prezi offices, Budapest

September 2017

**PROOFREADING**

Dr. Kun Józsefné

**ENGLISH PROOFREADING**

Csaba Kálmán, PhD

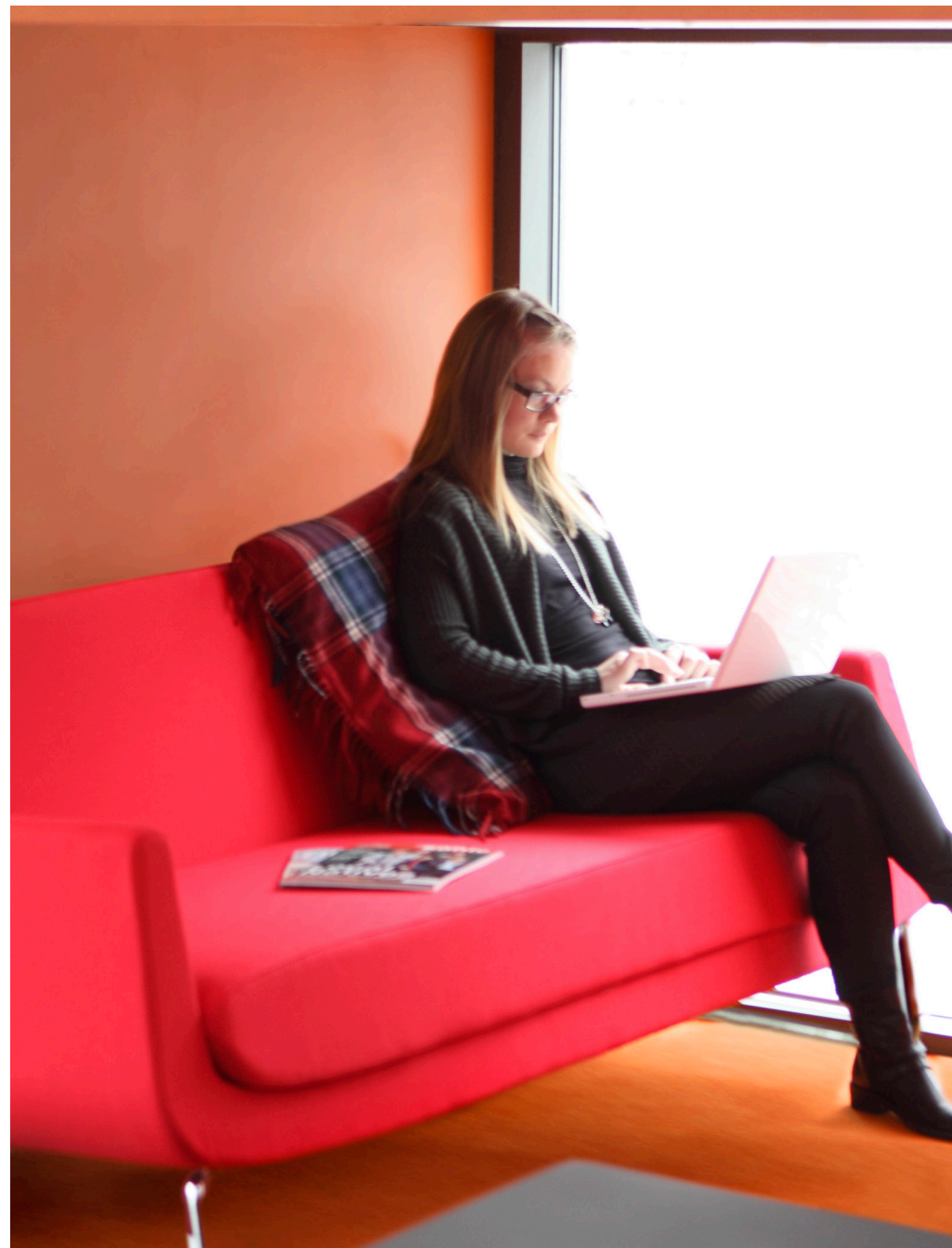
**GRAPHIC DESIGN**

Gergely Hangyás

# Egyedül és együtt

A tudás alapú szervezetet támogató irodateretek létrejöttének feltétele a szervezetre szabott egyensúly megteremtése és a választás lehetősége a személyes és közös szituációk között. Az információs társadalom tevékenységeiből kiinduló, belülről építkező rendszerre van szükség, ami a megváltozott igényeknek megfelelő aktivitás alapú fizikai környezetet eredményez.

Egy dolgozónak a hatékony munkavégzéshez több, szinte egyszerre használható, de legalábbis hozzáférhető munkahellyel kell rendelkeznie. A jelenlegi irodák ezzel szemben sok esetben meglehetősen statikusak, nem követik a szervezet és a kultúra változásait, ritkán alakul ki a tudás alapú társadalom által elvárt inspiráló környezet. Át kell értelmeznünk a munkahely fogalmát, és folyamatosan vizsgálunk kell, hogy milyen funkciók alkotják. A tiszta archetípus eltűnőben van, átalakul nyitott és zárt terek összességévé, egy hagyományos iroda és egy kávézó keresztezésévé: olyan találkozási ponttá válik, ami az információ megosztásának központja és katalizátora. Paradigmaváltásra van szükség, ami a tervezési programok felülvizsgálatával kezdi az új munkahelyi környezetek létrehozását.



# Alone and Together

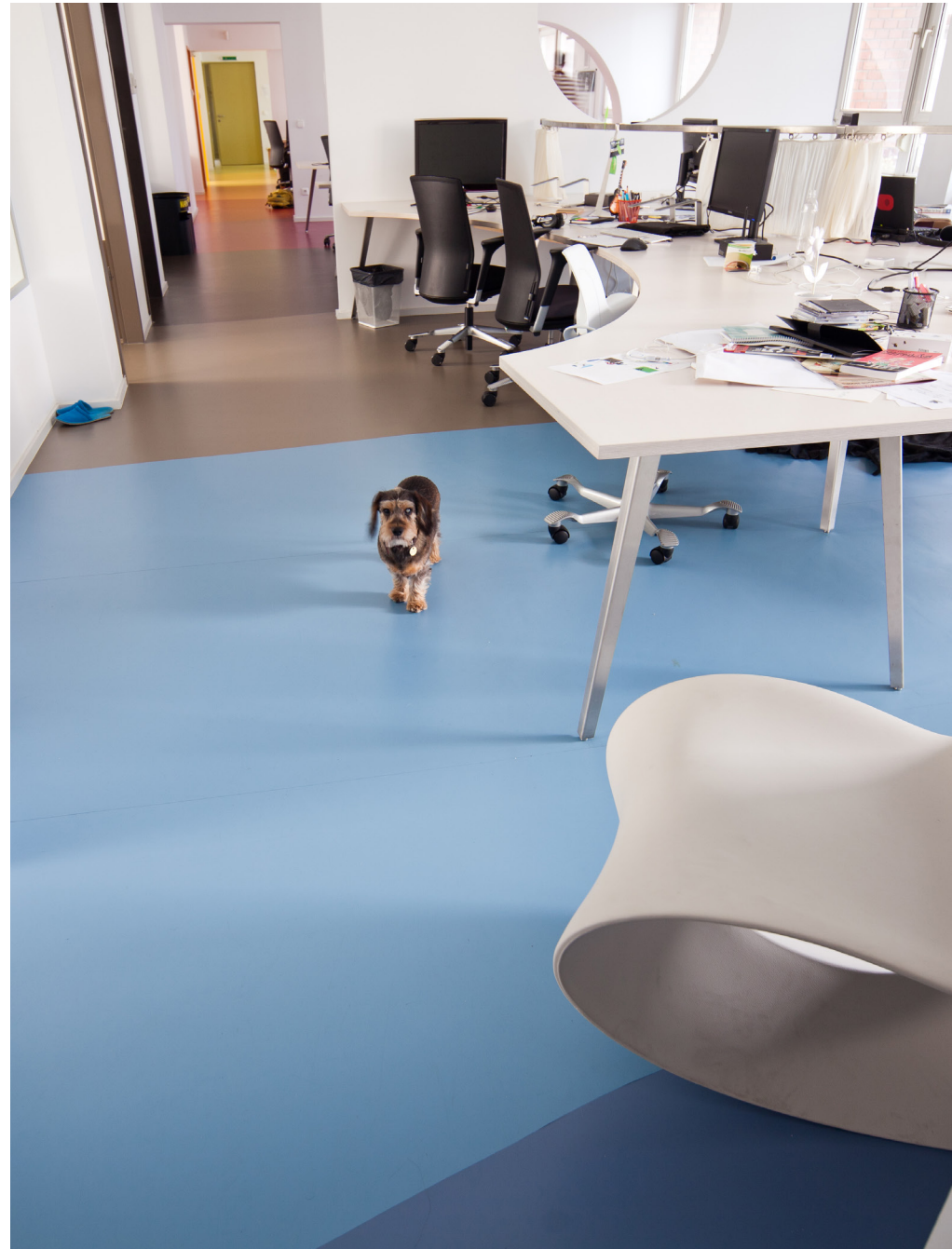
The criteria of office environments that support knowledge organizations comprise an idiosyncratic setup of personal and social settings and the freedom of choice in their usage. Activity based, organic settings have to be created that reflect the changing demands of information society.

A knowledge worker needs the simultaneous use, or at least the possibility of access to a variety of workplaces. Current environments are rather static, they do not follow organizational and cultural changes. Inspirational settings required by information society are seldom created. We must reinterpret the notion of the workplace and continuously examine the constituting functions. Pure archetypes are disappearing and the workplace is transformed to the sum of open and closed spaces to the crossbreed / blend of a traditional office and a café, a meeting place that functions as the hub and catalyst of information sharing. A paradigm shift through the revision of building programs is inevitable in the creation of new work environments.

# Személyre szabás

A téralakításban olyan stratégiát kell alkalmazni, ami a használó személyére szabja és megnyitja a korábbi zárt rendszereket, ezáltal - a téren keresztül - hozzáférést teremt a folyamatokhoz és szervezeti struktúrához is.

A praktikusság és a tér hozzáférhetősége által létrehozott dolgozói jóllét közvetett módon hat vissza a szervezet fejlődésére. A munkahelyek személyre szabása két alakító erő összessége, egyfelől a szervezetek szabják egyedi működésükre és identitásukra a tereket, másfelől a dolgozók alakítják saját képükre a környezetüket. A szervezeti kultúrában és a térszervezésben egymást segítő fejlődés csak akkor lehetséges, ha változásuk összhangban van egymással. A technológia által adott szabadság és hozzáférhetőség - miszerint a digitális környezetünket saját képünkre szabhatjuk - egy olyan gyakorlattá fejlődött, amit a valós terekkel kapcsolatban is elvárunk.



# Personalization

The design must tailor the environment to the user and open formerly closed structures. As a result, - through space - it grants access to the processes and the structure of an organization.

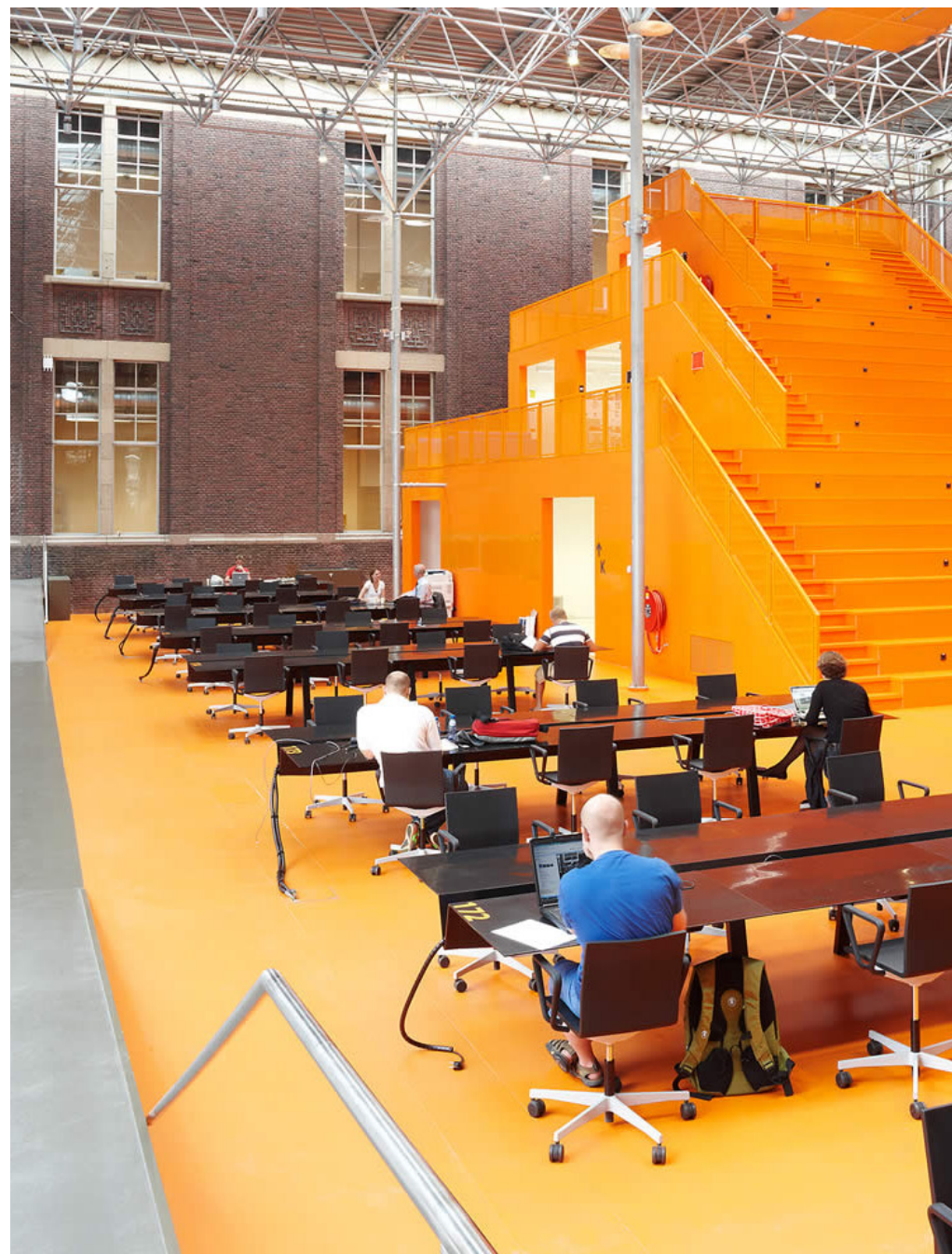
Employee wellbeing created through pragmatism and affordance of place fosters organizational evolution indirectly. The personalization of workplaces is a sum of two forces. First, organizations customize space to their functionality and identity; second, users shape their work environment to their own image. Synchronous development of organizational culture and spatial organization is only possible through a reciprocal relationship. The access and freedom of technology has evolved to a routine that is expected of real-life environments as well.

# Az együttműködés terei

A tudás alapú szervezetek és a felsőoktatási intézmények analóg működési modellje hasonló térigényeket, struktúrákat és épületeket eredményez. A korábbi statikus irodai és oktatási rendszerek helyett az aktivitásoknak megfelelő többfunkciós, a tudásmegosztást támogató környezetek jönnek létre.

A technológia és a társadalmi változások hatására a munka és a tanulás egyszerű feladatvégrehajtás helyett, kommunikációra épülő kreatív feladatmegoldássá alakul. Az egyirányú tudásátadás monopóliumát átveszi a közös célokra alapuló együttműködés, az információ megosztásának és tudássá alakításának szempontjai. A tudás létrehozásának, feldolgozásának és átadásának helyszínei, a munkahelyek és a tanulás terei erős kölcsönhatásba lépnek, térigényük hasonlóvá válik.

# Collaborative Spaces



The analogue operation of knowledge organizations and learning spaces result in similar spatial arrangements, structures and buildings. The static nature of earlier offices and educational institutions is transforming into multifunctional activity based environments that support knowledge sharing.

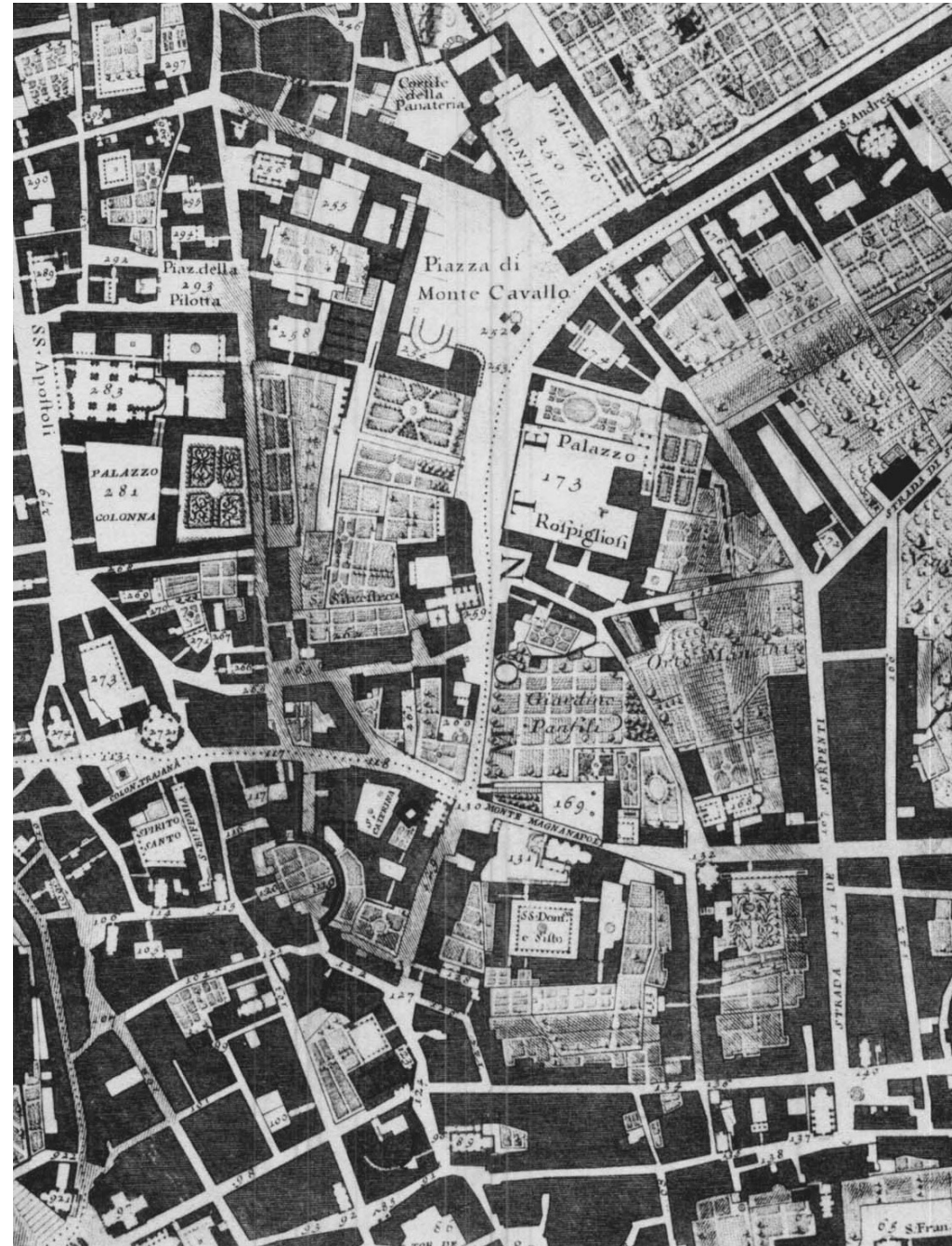
Due to the technological and societal changes, work and learning is transformed from simple task execution to communication based creative problem solving. The monopoly of unidirectional knowledge transfer is replaced by collaborating on the common targets of sharing and transforming information into knowledge. The spatial requirements of workplaces and learning environments correlate: the places of creation, processing and sharing of knowledge interact with each other.

# A megosztott tér

# Shared Space

A tudásterek intenzív kölcsönhatásba lépnek a várossal, az oda-vissza ható folyamat hatására átjárható, megosztott tér jön létre.

A technológiai fejlődés hatására megszűnik a helyhez kötöttség, a munka - a számítógép kora előtti időkhöz hasonlóan - újra túlterjeszkedik az épületen, kiterjed a városba. Ezzel párhuzamosan, a szervezetek közösség felé való nyitásával a városi terek beszivárognak az épületekbe. A sűrűség és az intenzív hálózatoság hatására a tudásterek vertikálisan rétegzett városi szerkesztéseket használnak.



Knowledge spaces enter into an immersive interaction with the city. This reflexive process creates a shared, permeable space.

As a result of the technological development, the stationary nature of offices has come to an end - similarly to the times before the computer - work extends beyond buildings into the city. In parallel with the opening up of organizations, city spaces also infiltrate buildings. As a result of this intensive network and density, knowledge spaces use vertically layered urban structures.

# Többrétegű tervezés

A tudás alapú szervezeteket kiszolgáló funkciók nagyobb sebességgel változnak, mint amit saját alapstruktúrájuk követni tud. Egy épület életciklusán belül több eltérő használati modellt kell kiszolgálni, a struktúra és vele együtt a tervezés eltérő frissítési idejű rétegekre bontható.

Az átadáskori kiépítés a teljes élettartamhoz képest egy rövid szakaszban képes csak teljes mértékben kiszolgálni a használót. A rétegek nem egy kézben és elv alapján jönnek létre. A tervezés során a használat időbeni változására kell alkalmassá tenni az épületet. Értéke alakíthatóságának és tágabb társadalmi beágyazottságának, tehát saját történelmének függvénye.

# Layered planning



The functions of knowledge organizations change at a higher speed than their basic structures can follow. During the life cycle of a building, divergent usage models have to be accommodated. Layers of different update periods constitute the structure and the design process itself.

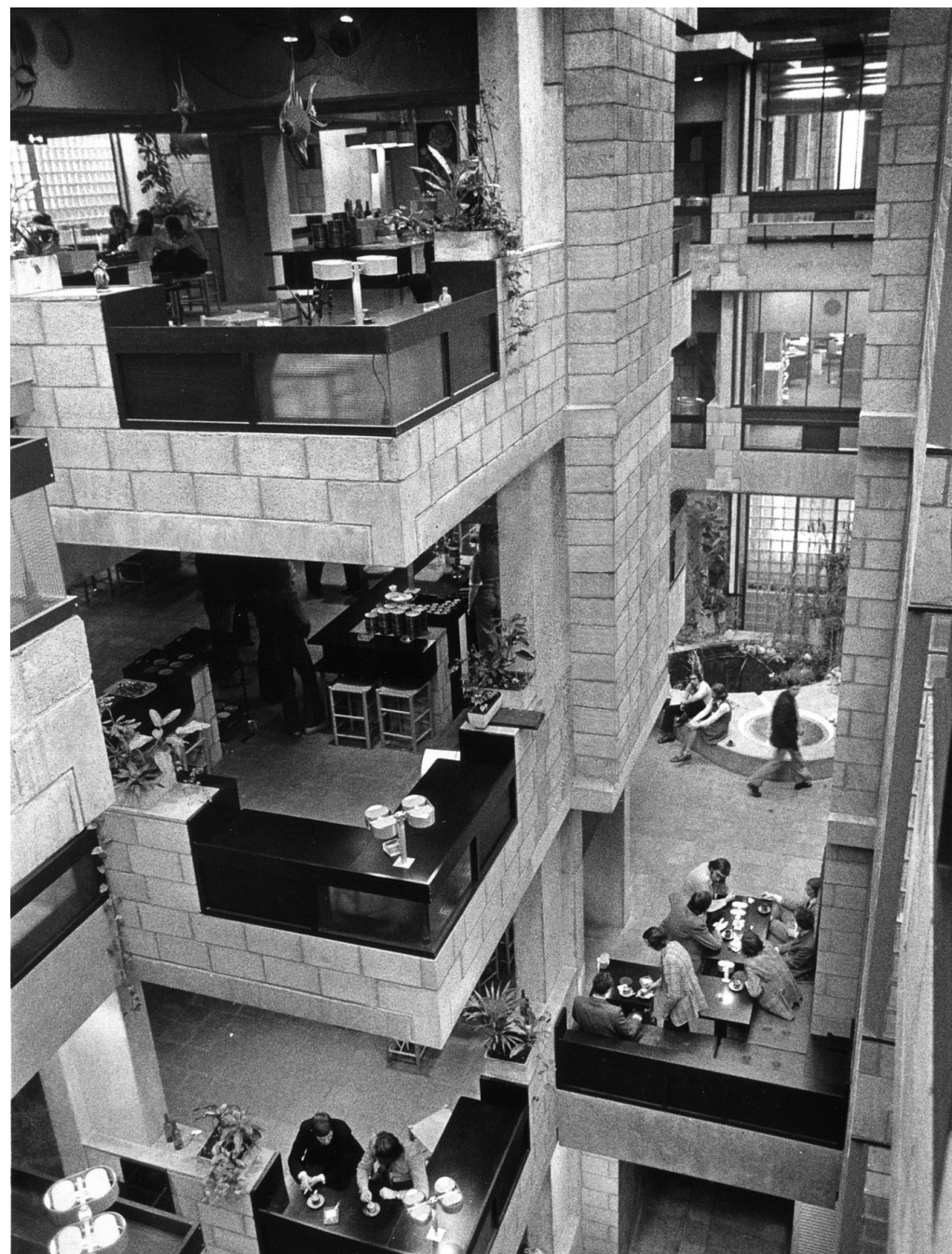
Compared to the whole life cycle of a building, the state of handover can serve users for a very limited period of time only. The layers of the building do not emerge simultaneously. The planning should allow for welcome changes to the structure. The value of a building lies in its potential of transformation, its social embeddedness, i.e., its own history.

# A tanuló épület

Az adaptivitás öndefiníciószerű feltétele egy épület tanulási képessége, melyet három kulcstényező határoz meg: a használóhoz, a kontextushoz és az időhöz való alkalmazkodás képessége. Egy épületet adaptív rendszerként kell kialakítani: olyan erős atmoszférájú struktúraként, amiről nem tudjuk pontosan, hogy kik, hogyan és milyen időtávon fognak használni.

A tudás alapú társadalom folyamatosan módosuló tervezési programjai miatt olyan rendszerekre van szükség amelyek idővel többféleképpen belakhatóak. Flexibilitás helyett adaptabilitásra kell törekedni: változatlan jellegű dolgok közötti arány eltolódás helyett, előre nem ismert totális kihívásokra számíthatunk.

# The Learning Building



The self-defining condition of adaptability is the learning ability of a building, which is determined by three key factors: the capability of adjustment to the user, to the context and to time. A building should be conceived as an adaptive system: a structure with a strong atmosphere, in interaction with the place and with a wide time horizon. A structure of which we do not know exactly by whom, and how it is going to be used.

The ever changing building programs of knowledge society require systems that can be inhabited in many ways. We need adaptability instead of flexibility: we are facing unforeseen challenges instead of shifts in proportions.



# Folyamatos programozás

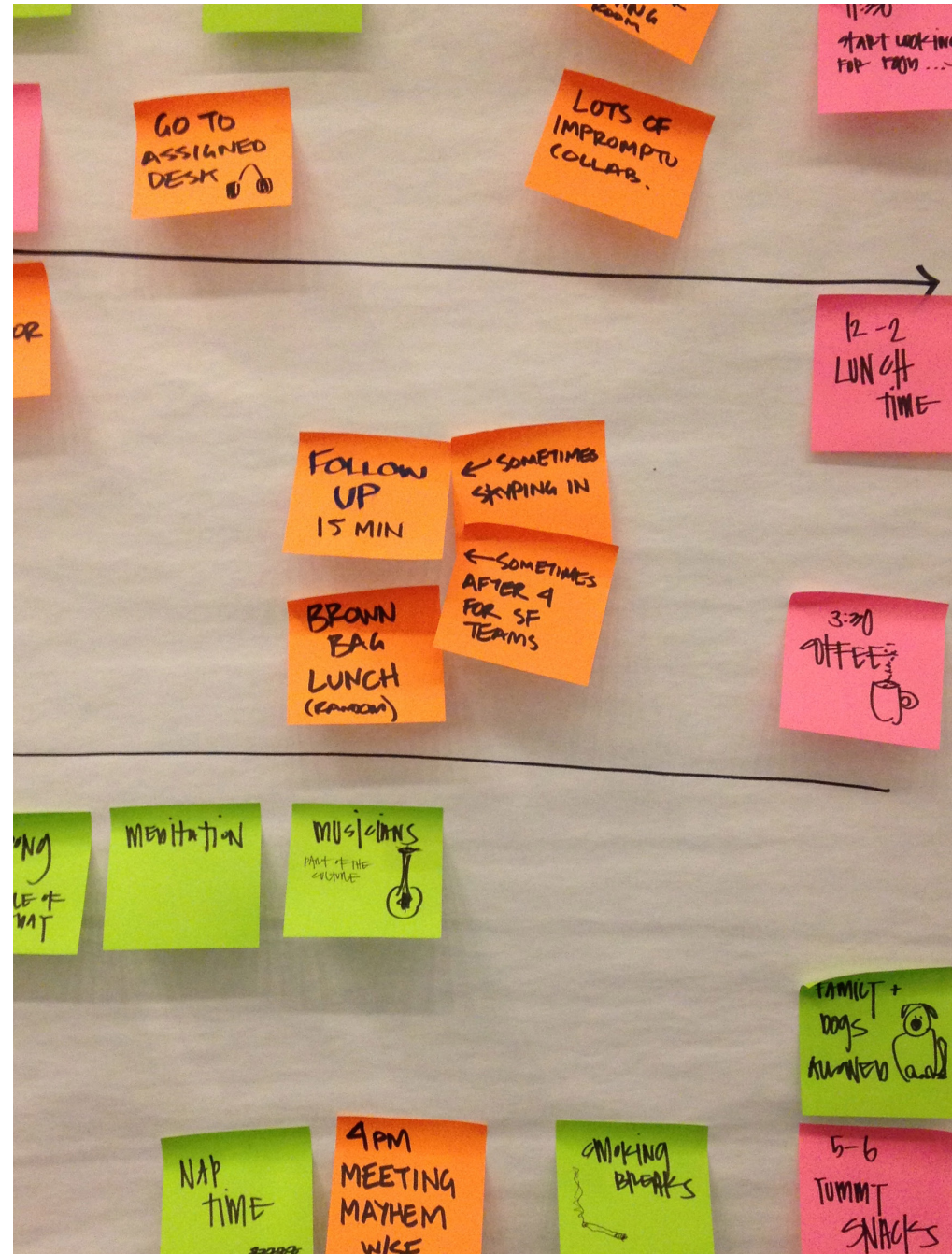
A tudásterek törvényszerűségeinek hatására a létrehozó, kiszolgáló szerep is megváltozik. Az építészeti tervezés nyílt és folyamatos programozássá alakul át. A folyamat participatív, az építész felelőssége a térbeli és időbeli integrálás, az állandó változás követése.

Az építészeti tervezésben izolált, véges problémák megoldása helyett összetett, sok területet egyesítő hozzáállásra van szükség. A feladat léptéke nem pusztán geometriai, kiterjed a működési folyamatok megtervezésére és az eredmények visszamérésére is. A munkamódszer a szüntelen iterálás és integrálás a belsőépítészeti, építészeti és városi léptékek és eszközrendszerek között.

# Architecture On the Fly

The laws of knowledge spaces also redefine the role of their creators. Architectural design is transformed to a continuous open-end programming. The process is participative, the responsibility of the architect is the tracking and the incorporation of changes concerning space and time.

In architectural planning instead of solving finite and isolated problems, a complex integrative attitude is necessary. The working method is a sustained iteration and integration between scales, tools and actors of interior design, architecture and urbanism.



# Abstract

A dolgozat a munka terein keresztül vizsgálja az építészeti tervezés szempontrendszerét. A használatól elindulva, a szervezetek sajátosságain át, városi és időbeni kontextusba helyezve keresi az építészeti elveket és tervezői hozzáállást. A tézisek illusztrálására – más példák mellett – bemutatom mestermunkám, a Prezi irodáinak tervezése közben szerzett tapasztalatokat.

A munka új attribútumai új környezetet követelnek meg maguknak. Totális átalakulásnak lehetünk tanúi. Az új térhasználat a technológiai és társadalmi változásra adott válasznak tekinthető. A számítógép, a múlt század második felének legjellemzőbb irodai kelléke eltűnik az asztalról, összeolvad a környezettel és a felhasználóval. Olyan fordulópontonál vagyunk, ahol az irodai tevékenység átalakul, a munkavégzés a folyamatok automatizálásával, gépek kiszolgálása helyett elsősorban a személyek és a szervezet kapcsolódásává

alakul. A gép integrálódásával a terek középpontjába újra az ember kerül.

Emberközpontú, tevékenység alapú, szabad hálózat bontakozik ki. A változásoknak fontos építészeti következményei vannak a struktúra, a flexibilitás, a tervezés mikéntje és időtávja tekintetében. Az irodák evolúciója mintáértékű lehet a többi funkció számára, a használó, a szervezet és a tér közötti többirányú kapcsolat téralakítási konzekvenciái miatt. A munkahelyi tendenciák a tanulás-oktatás tereiben is megfigyelhetők, sőt a térhasználat átrendeződése, a terek megosztása és differenciálódása áthatja életünk egyéb helyszíneit is. A használóhoz, a kontextushoz és az időhöz való viszony adja egy épület létezésének értelmét és kereteit. Az építészet örök prototipikussága lehetővé teszi, hogy elszakadjunk a bevett sémáktól, és a tervezés során folyamatosan keressük az új tipológiákat. A ma tervezett épületek már nem a 20. századi statikus, ám mégis rövid

érvényességű tervezési programjai alapján kell hogy szülessenek. A feladat folyamatokra is kiterjed, és mivel a rendszer, sőt maga a tervezés is állandó változásban van az építészeti kutatásnak és a tervezői gyakorlatnak szorosan össze kell kapcsolódnia. A ház az ember igényeihez igazodik, alapvető tevékenységeihez, érzéseinkhez, a tervezés feladata a kapcsolat megteremtése. A kulcs nem a technológia, hanem a tér atmoszférája, melynek alapvetően azok az eszközei, amivel az építész mindig is dolgozott. Itt jutunk el az építész személyéhez. Mert az egyre növekvő számú változó mögött ott van az ember, aki a végtelen bemeneti adatot feldolgozva, mégis ösztönösen teremti meg a házat. Építészként előre kell tekintenünk, meg kell értenünk a folyamatokat, annak érdekében, hogy ki tudjuk szolgálni a jelen igényeket, és egyúttal a jövőbeli változásokra reflektálni tudó adaptív struktúrákat tervezünk.

The dissertation examines the aspects of architectural planning through the design of workplaces. Beginning with the user and the peculiarities of organizations, the paper searches for a design attitude and architectural principles in urban contexts and wider time horizons. In order to illustrate the theses, the dissertation demonstrates - among others - the design process of my master work, the Prezi Headquarters in Budapest.

The new attributes of work desire new settings. We are facing a total transformation. The current ways of using space can be regarded as a response to the evolution of technology and society. The computer, the most significant icon of the office of the last century, is slowly vanishing from desktops and merges into the surroundings and the user. We have arrived at a tipping point where instead of us serving the machines, automatization transforms office work into

the act of connecting users and organizations. The disappearance of the computer brings humans to the centre of spaces again. We are witnessing the unfolding of an anthropocentric, activity based free network. The changes have important architectural consequences in terms of structure, flexibility, methodology and time horizon. The evolution of the office space can be a model for other fields as well, because of the consequences of the strong omnidirectional relationship between the worker, the organization and space. These tendencies can be observed in educational spaces too; furthermore, the restructuring of space usage pervades other locations of our lives as well. The reason for and the framework of the existence of a building are rooted in its relationship with the user, the context and time. The perpetually prototypic nature of architecture permits us to abandon conventional schemes and to continuously search for new typologies. To-

day's designs should not be made for the static, yet short validity building programs of the 20th century. As processes become subjects of the planning, which itself is in continuous evolution, architectural research and design must work side by side. Buildings are made to satisfy the needs of people: their basic activities and feelings. The role of the architect is to establish a connection between the user and matter. The key is not technology but the atmosphere of the space, the instruments of which are those that architecture has always used. This is where we arrive at the person of the architect, who processes the ever growing amount of data; yet, creates the house instinctively. As architects, we must look forward and understand the processes in order to meet the current demand; but at the same time to create adaptive structures that can respond to future changes.

**TÉZISFÜZET**  
**BME ÉPÍTŐMŰVÉSZETI DOKTORI ISKOLA**